GAZETA KRAKOWSKA
Nro 99.

Z Krakowa dnia 10 Grudnia 1823 Roku we Srodę.

— *Z Krakowa.* —

Na 3ciem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 2 Grudnia 1823 r.

Delegowany Senator Sobolewski w skutku Artykułu 105 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne odczytał Izbie Prawodawczey zdanie Sprawy o stanie i położeniu Kraiu Rzeczypospolitey Krakowskiey, dotknąwszy w tym wszelkie gałęzie Administracyi Kraiowey, które w drukowanych exemplarzach każdemu z Reprezentantów wręczone i w teynymże w Aktach Seymowych złożone zostało.

Reprezentant Xiądz Teodor Sołtyk, Delegowany Sędzia Pokoiu, w przymówieniu się do przedstawionego w rapporcie Senatu stanu handlu i rękodzieł kraiowych, widząc powrót korzyści handlowych przez naywspanialszą łaskę Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, potężnego Twórcy i Opiekóna Rzeczypospolitey naszey, na prośby do Tronu Jego przez JWgo Prezesa Senatu osobiście zaniesione, uczynił wniosek do oświadczenia JW. Prezesowi Senatu wdzięczności za usilne starania w otworzeniu szczęśliwych środków zapewniaiących odwrót klęsk z poprzednio nowego urządzenia Celnego w Królestwie Polskiem dla handlu, rękodzieł rzemiosł kraiowych wynikłych.

Gdy następnie Urządzenia Senatu w tey materyi zaszłe, wiele do dobra powszechnego Mieszkańców Kraiów do pomogły, a wszczególności, gdy P. *Jacek Mieroszewski* Sekretarz Jeneralny Senatu, znany z cnot, talentów i gorliwosci Urzędnik, iako Kommissarz Pełnomocny do Warszawy wysłany przy pomocy Delegowanych Szanownych Obywateli PP. Woyciecha Kucieńskiego i Wincentego Kirchmajera z dokładnością i usiłowaniem odpowiadaiącym potrzebie Mieszkańców Kraiu dopełnił pomyślny układ, tych przeto równie nieodłączney poddał Mowca wdzięczności.

Marszałek Seymu iako bliższy świadek działań Rządu w zamiarze ożywienia handlu i Warsztatow Kraiowych przedsięwziętych i na teraz iuż zapewnionych w wolności przeyścia do Królestwa Polskiego płodów surowych, oraz wyrobów fabrycznych, Rękodzielnianych i Warsztatowych rzeczywiście Krakowskich, iak równie wszelkich Towarów zagranicznych, ile te ogólnie do Królestwa Polskiego wprowadzane bydź mogą, z postanowieniem nadto główney

Komory wychodowey dla expedyowania wszelkich towarów zagranicznych maiących wchodzić do Królestwa Polskiego, oznaymił Reprezentacyi, iż skutek wieńczący usiłowania Rządu, czerpa swe źródło z szczęścia iakie miał JW. Prezes Senatu w osobistem przedstawieniu próśb Nayiaśnieyszemu Jmperatorowi i Wszech Rossyi Królowi Polskiemu, którego mądrość i Naywspanialsza łaska w odpowiedzi wskazała nadzieię zwrotu pomyślności.

Zgromadzenie Reprezentantów w gorliwości znamienuiącey Obywatelskie dla Rzeczypospolitey czyny JW. *Prezesa Senatu Stanisława Hrabi Wodzickiego* widząc spełnione życzenia wszystkich Mieszkańców Kraiu, *postanowiło* iednomyślnie zapisać w Księdze Obrad Seymowych wdzięczność narodową ożywioną usiłowaniami Naydostoynieyszego Naczelnika Rządu, oby owocem prac Jego publicznych wzbogacona potomność mogła następnem pokoleniom poddać obfite środki do szczęścia i sławy.

Z należnem zarazem uczuciem oceniła Izba Prawodawcza dokładność z iaką Pełnomocny Kommissarz Sekretarz Jeneralny Senatu P. *Jacek Mieroszewski* zawsze w usłudze publiczney szczególnie odznaczaiący się Urzędnik, przy pomocy Delegowanych obywateli PP. Woyciecha Kucieńskiego i Wincentego Kirchmajera dopełnił czynnie i z gorliwością dzieła, zaręczaiącego swobody dla handlu i fabrykatów Kraiowych.

Reprezentant Librowski w uwadze, że do zwrotu pomyślności handlowych nieodłączne były działania Marszałka Seymu Delegowanego Senatora *Felixa Grodzickiego* wniósł; ażeby te podobnież uwieńczone były.

Ciało prawodawcze względne na oddanie zasłudze należnego świadectwa, z równem uczuciem przyięło usiłowania Senatora Felixa Grodzickiego, iako ciągle w każdem Jego urzędowaniu zamiłowaniem dobra publicznego oznaczone.

W dalszym porządku działań Seymowych, Sekretarz Seymowy odczytał Izbie Prawodawczey nadesłaną przez Senat Rządzący Listę Kandydatów przez Zgromadzenia Gminne na Urzędy Sądowe wybranych.

Na przymówienie się Reprezentanta Assessora Seymu Kajetana Florkiewicza, iż wdzięczny za zaufanie w podaniu go przez Gminy na Urząd Sędziego Appellacyynego okazane, żąda w dzisieyszey chwili bydź opuszczonym z Listy Kandydatów, Izba Prawodawcza przychyliwszy się do tego żądania postanowiła Listę Kandydatów przesłać Kommissyi Kwalifikacyyney do urzędowego użycia.

Następnie Sekretarz Seymowy czytał nadesłany przez Senat proiekt do Uchwały przeznaczaiącey połowę dochodu z Lotteryi Kraiowey w ciągu roku 18$\frac{1}{2}\frac{2}{3}$ wypłynąć maiącego na wsparcie funduszów Towarzystwa Dobroczynności.

Reprezentant Nowicki w przymówieniu się do odczytanego proiektu, przedstawiaiąc zbieg okoliczności, który powiększaiąc liczbę Nędzarzy zmnieysza sposobność wspierania onychże funduszami Towarzystwa Dobroczynności, uczynił wniosek, ażeby cały dochód z Lotteryi Kraiowey na utrzymanie ubogich w domu ogólnym schronienia ubogich mieszczących się, przeznaczony został, i wtym względzie proponował ażeby Iz

ba Prawodawcza zaraz postanowienie swe oświadczyć raczyła.

Reprezentant Librowski oznaymił, iż postanowienie proponowane o wydatku dla nieodczytanego jeszcze, a tak niewiadomego Budżetu Kraiowego iest zawczesne, i z porządku Proiekt odczytany do opinii Kommissyi Skarbowey przesłany bydź winien.

Marszałek Seymu nieodłączny od wsparcia cierpiącey ludzkości przeznaczeniem na ten cel całego dochodu z Lotteryi, zwracał Mowcy uwagę na potrzebę zachowania porządku w Kommunikacyi Proiektu Senatu do opinii Kommissyi Skarbowey, z złożeniem na piśmie proiektu do użycia na cele ludzkości całego dochodu z Lotteryi Kraiowey, iako w przód Senatowi przedstawiony bydź winny.

Reprezentant Nowicki utrzymywał że Proiekt wsparcia ubogich wypływaiąc z szczególney Inicyatywy Senatu może bydź decydowany przed wprowadzeniem Budżetu.

Marszałek Seymu wezwał Mowcę, ażeby wniosek przeznaczenia całego dochodu z Lotteryi na fundusz ubogich złożył na piśmie, a Izba Prawodawcza postanowiła przesłać Proiekt Senatu Kommissyi Skarbowey do opinii.

Nakoniec odczytany został Proiekt Senatu do Ustawy przeznaczaiącey dochody interkalarne na reparacyą Kościołów, któren postanowione zakommunikować Kommissyi Prawodawczey do wspolney opinii z Kommissyą Skarbową, a Marszałek Seymu odroczył posiedzenie Seymu do dnia następnego 4 Grudnia r. b.

*Leon Chwalibogowski*,
Sekretarz Seymowy.

*Z Warszawy d. 2 Grudnia.*

W dniu 5 Listopada r. b. o godzinie 4 z południa, miasto Lublin miało nieocenioną radość oglądać uwielbionego Monarchę swego. — Nayiaśnieyszy Pan nasz Miłościwy w przeieździe z Zamościa, na wstępie spotkany był przez Duchowieństwo przed Kościołem XX. Missyonarzy z krzyżem i wodą święconą. W mieyscu zaś przygotowanem na przeprząg przed mieszkaniem JW. Lubowieckiego, Prezesa Kommissyi Woiewództwa Lubelskiego, po przyięciu łaskawem hołdu winnego uszanowania w obec licznie zebranego ludu od zgromadzonych wszystkich Władz woyskowych i cywilnych, udał się do przygotowanych dla Siebie pokoiów, wprowadzony przez oboie gospodarstwo, z któremi nayłaskawiey rozmawiać raczył, i po chwilowym odpoczynku, w dalszą do Kocka udał się podróż.

JW. Prezesowa Lubowiecka udarowaną została kosztownym fermoarem, a w skutek nayłaskawszego Nayiaśnieyszego Pana rozkazu, którym oboie JWW. Lubowieccy otrzymali to naywyższe szczęście, iż Nayiaśnieyszy Pan naydobrotliwiey przyiąć raczył imie Oyca chrzestnego ich syna; obrząd ten religiyny zastępczo w dniu wczorayszym przez JW. Morawskiego Jenerała uroczyście dopełnionym został.

*Z Poznania d. 26 Listopada.*

Dzisieysza Gazeta tuteysza w Dodatku umieściła, pod tytułem Rozmaite wiadomości, co następuie: — " Jak szkaradnie w publicznych pismach Niemieckich nazwiska Polskie bywaią przez

kręcane, nowy znayduiemy tego dowód w Korrespondencie Hamburgskim z dnia 18 Listopada, bo chociaż Pruska Gazeta Państwa z dnia 13 tegóż miesiąca, (która się w tym względzie, równie iak pięknym papierem i wyraźnym drukiem chwalebnie odznacza) donosząc pod artykułem z Poznania o zapisie ś. p. JW. Jenerałowey Węgorzewskiey, dla tuteyszego Gimnazyum, zupełnie dokładnie to nazwisko wydrukowała, nie pomiiaiąc nawet Polskiego ę, które Niemcy zwykle głoskami *en* zastępuią; to wszelako Korrespondentowi Hamburgskiemu podobało się z nazwiska tey Szanowney Pani, literatki i Autorki zrobić: "Die verwittwete Generalin von Weporzewla i t. d.,, Tak barbarzyńsko nigdy Polskie pisma publiczne nazwisk Niemieckich nie przekręcaią!,,

*Z Madrytu d. 14 Listopada.*

Wczoray o godzinie 2giey z południa NN. Królestwo i Rodzina Królewska odprawili uroczysty wiazd do stolicy tuteyszy. Dla NN. Królestwa zrobiony był w sposobie starożytnym tryumfalny woz 25 stop wysoki, do którego się przesiedli; woz ten ciągnęło 100 ludzi iednako i wykwintnie ubranych, około którego przy śpiewach tańczyły grupy męzczyzn i kobiet. Mieszkańcy z okolicznych miast ziechali na ten wiazd. Tysiące głosów powtarzały okrzyki: Niech żyie Król! niech żyie Francyia! niech żyią Sprzymierzyńcy! Na sposób Francuzki urządzone nowe Hiszpańskie pułki i Królewscy ochotnicy, ktorzy w Madrycie tém samem są, czem gwardyia narodowa w Paryżu, czyniły nader piękny widok podczas tego wspaniałego wiazdu, któremu towarzyszyły także korpus Quesady i pułki Francuzkie. Za zciemnieniem się całe miasto zostało wspaniale oświecone; domy były pięknemi kobiercami w czerwonych i niebieskich kolorach ze złotem nawet przyozdobione. Do etykiety tuteyszy należy także, iż Król zwykł piesżo odwiedzać oświecone domy; ale tą razą nie dozwoliła tego niepoga.

Wydane przez J. K. M. w Araniuez wyroki nie doszły ieszcze do publiczney wiadomości.

Dziś rano około stoiących na balkonie NN. Królestwa i ich Rodziny przeciągnęły wszystkie Francuzkie i Hiszpańskie woyska. O godzinie 4 z południa udała się Rodzina Królewska do Klasztoru Atocha przy radosnych okrzykach ludu.

Słychać, iż X. Saez iest przeciw przywróceniu Inkwizyi, i w mieyscu tego świętego Trybunału Kapituła Toledańska trudnić się ma cenzurą xiążek.

Przed przybyciem J. K. Mci wczoray rano uwięziono następuiące członki byłey municypalności Madryckiey: Margr: de Santa Cruz, Mich. Carcia, Mich. Neiguera i Caselas (Alkadów), Hr. Nolbiias, Ramon de Angulo, Fr. Jsigumerdo, An. Redondo, Em. Arsuaga, Kaź. Martin, An. Cardenal, J. Reales Montero, B. G. Pera, M. Rath, J. Serra, R. Lancha, F. J. de la Riba i J. Brun (Regidorow), Jsauro Pereg (prokurator) Januario Olariba (prokurator Syndyk i Alkald) i Fr. Fernandoz de Jbera (Sekretarz.)

— D. 18. —

D. 15. Ces. Rossyyski nadzwyczayny Poseł Rossyyski, Hr. Pozzo di Bar-

go, miał uroczyste u N. Króla naszego posłuchanie. W mówie swey wynurzył życzenia Monarchy swego względem przywrócenia J. K. Mci do wszystkich praw iego tronu, zapewnił o ustawiczney przyiaźni Cesarza i uczynił nadzieię, że rewolucyia Hiszpańska będzie ostatnią, którą Wysocy Sprzymierzyńcy przytłumić zmuszonemi byli, dla zapewnienia spokoyności Europy, i że tęgość zapobieży rewolucyiom, a łaskawość w zapomnienie ie puści. Król podziękował w nayobowiązańszych wyrazach Hr. Pozzo di Borgo i udzielił mu order Runa złotego. Od tey chwili rzeczony Hrabia miał wiele naradzeń z pierwszym Ministrem X Saez, a ostatniey nocy długie posłuchanie u Króla.

D. 14 przybył tu Hr. Bourmont, naczelny Wodz pozostałego w Hiszpanii osadniczego woyska, a J. K. M. udzielił mu order S. Ferdynanda.

*Z Paryża d. 22 Listopada.*

Xiężna Angouleme wyznaczyła na odnowienie posągu Panny Maryi w Marsellii 3000 Fr.

Prefekt departamentu Girondy, odebrał urządowe doniesienie, że Xże Angouleme d. 26 przybędzie do Bordeaux d. 27 tam zabawi i w południe przyimie cywilne i woyskowe władze.

Monitor zawiera doniesienie Majora-Jenerała, Hr. Guilleminot, do Ministra woiennego pod d. 13 Listopada z Madrytu, którego treść iest następuiąca: Woyska 2go korpusu (Molitora) obięły d. 5 b. m. Kartagenę. Marszałek Molitor chwali sposób, w iakim Jenerał Bonnemain i Marszałek polny Vincent kierowali układami, które do osadzenia tego ważnego miasta doprowadziły. Woyska 2go korpusu osadziły także Peniscola, i spodziewać się należy podług listu Marszałka Molitor pod d. 10 b. m. że stosownie do zawartey kapitulacyi pod d. 6 i przez Molitora zatwierdzoney wniydą d. 12 do Alicante. Po poddaniu się tych twierdz 2gi korpus uda się na powrót do Francyi przez Walencyią, Saragossę i Tolosę. Przybycie pierwszey kolomny do ostatniego z tych miast nastąpi zaraz po przeyściu ostatniey z Madrytu i Burgos.

Podług prywatnego listu z Leridy, Jenerał porucznik Ricard, dowodzący ʃtym korpusem po odieździe Marszałka Lauriston, odiechał ztamtąd. Dwie trzecie części tego korpusu pozostaną w Katalonii, a reszta powróci do Francyi. Jenerał ten otrzymał od Xcia Angouleme wielki krzyż legii honorowey.

Wyżsi officerowie gwardyi odwiedzili wczoray rano przybyłego przedonegday z Hiszpanii Marszałka Lauriston.

Dziennik Sternik twierdzi, że poszedł rozkaz do Królewskich prokuratorów przy Sądach woyskowych, aby uskutecznienie zapadłych wyroków wstrzymano.

Podług dziennika *Oriflamme* córka P. Ouvrard zaręczona iest z naturalnym synem Xcia Infantado.

Były konstytucyyny Jenerał Milans stara się o uzyskanie we Francyi przytułku z swą rodziną. Pismo Xcia Rovigo względem śmierci Xcia Enghien ciągle ieszcze daie powód do odpowiedzi. W tey chwili zapowiedziane znowu iest wyyście z druku pisma: "To on! ale nie! lecz któż by był! czyli *lavabo politique.*

'one pod napisem: "o Xciu Rovigo i Xciu Taleyrand przez Achilla Roche,, wyszło iuż z druku. Pisemek zaś Dupin i Hulin wyszły powtorne wydania.

Major-Jenerał Hr. Guilleminot dognał Xcia Angouleme w Baionie, a zatem nie pozostanie w Hiszpanii. Xże Angoulême oczekiwany tu iest d. 26, a za nim powróci zaraz Marszałek Moncey.

*Z Londynu d. 22 Listopada.*

Od wczorayszą znayduie się J. K. M. w mieście i zapewne da posłuchanie Rekordorom. Parlament iest od 25 Listopada do 3 Lutego odroczony, lecz na owczas będzie niezawodnie zwołany.

Przedonegday Poseł Francuzki rozmawiał z P. Canning, a d. 18 znaydowali się w iego kancelaryi Poseł Niderlandski Baron Fagel, Hr. Cathcart i Vicehrabia Grenwille.

Gazeta Goniec na przekor pismom Francuzkiem wystawia ciągle korzyści z niepodległości osad Hiszpańskich nietylko dla Anglii, ale dla całey Europy. Zbiia niemniey ich twierdzenie, że Riego nie był jeńcem woiennym, przywodząc za przykład: czyli Xże Angouleme, gdyby w drodze z Madrytu do Sewilli omiiaiąc znaczny konstytucyyny korpus, był na boku przez zbroynych Włościan przytrzymany, nie byłby iako jeniec woienny uważany? Niema woyny, w któreyby officer w powyższym sposobie nie dostał się w ręce przeciwney strony, a przecież zawsze uważanemi byli iako jeńcy woienni.

Niemal codzień przybywa do Anglii i Jrlandyi po kilku wychodniów Hiszpańskich. Zdaie się iakoby wróciły się czasy rewolucyi Francuzkiey lub inne wypadki średniego wieku. Czynione iuż tu są, gdyż rzadko głos potrzebnego nie iest u nas wysłuchany, przygotowania do wsparcia przybyszów.

Lord Erskine, sławny członek opozycyi w Parlamencie, umarł w 76 roku życia w Edinburgu

Gazeta tuteysza *the Sun* pisze, iż woysko nasze na rok przyszły pomnożone zostanie 10,500 ludzi. Gazeta zaś Goniec podaie tylko to pomnożenie do 4000.

Chłopiec, nazwiskiem Korol Downing, który nagle mowę utracił, odzyskał ią w 18 miesiącach przez galwanizm, elektryzowanie i kąpiele morskie.

Wdowa sławnego żeglarza około świata, Kapitana Cook, żyie ieszcze w podeszłym wieku w Claham, i przy czerstwości sił zostaie 44 lat w wdowim stanie.

Z Dublina piszą pod d. 13 b. m. iż przy zbliżaiącey się zimie zaczenaią się w okolicach południowey i północney Jrlandyi okazywać znowu naiazdy i grabieże.

Major artyleryi Szwedzkiey Aschling powrócił po rocznym urlopie z Grecyi, gdzie kilka miesięcy służył pod znakami Greckiemi. Teraz trudni się opisem tamteyszego sposobu prowadzenia woyny.

Mexykańskie pisma zawieraią do 20 Siepnia (podług Gazety Filadelfii) co następuie: Powszechne zdanie prowincyy Nowey Hiszpanii iest za związkową Rzeczpospolitą, którey władza wykonawcza mieć ma siedlisko w Mexyku. Wybuchłe w kilku prowincyiach powstania za oddzielną ich niepodległością zu-

pełnie upadły. W Guatimala zebrano konstytucyyne zgromadzenie narodowe z połączonych prowincyy, w celu ustanowienia rządu tego kraiu. Toż zgromadzenie d. 11 Lipca ustanowiło rządową Juntę z 3 członków pod nazwiskiem nayważszey Władzy wykonawczey. Członkami temi są: P. Erra de Arze, P. Molina, i J. W. Villacorta. — Lopez Anna, naywyższy Wódz w Mexyku, uznał zupełnie tę władzę, i w adresie z tego powodu swoim wyraził: iż Kongres przez urządzenie prowincyy na kray związkowy zupełnie powszechnemu życzeniu dogadza.

Podług listów z Buenos-Ayres do 19 Sierpnia dochodzących, wyprawa z Chili przeciw Roialistom w Peru, w liczbie 3200 ludzi pod dowodztwem byłego dyrektora O'Higgins, wyszła pod żagle i zawinąć miała do będącego w posiadłości patryiotów portu Arika lub do iego okolicy. Siła niepodległych w średniem Peru wynosić ma do 9000 ludzi ponieważ sam Jenerał Santa-Cruz dowodzi 6000 Kolumbiyczyków i Peruwianów. Głowna iego kwatera znaydowała się w Arequipapa. Głowny iego zamach wymierzony był na ludne miasto Cusco, i spodziewano się, że mieszkańcy nie spodziewaiąc się zewnątrz pomocy dla Roialistów, sami ich wypędzą. Chiliński posiłkowy korpus woyska działać zapewne będzie w kierunku do Chuquisaca, Cochamba i Potosi. — Z powodu upadłego w górach śniegu, przez co ustała wszelka podróż, nie nadeszły do Buenos-Ayres dalsze z Limy doniesienia. Sądzono iednak, iż Roialiści opuścili tę stolicę i cofnęli się przez Góry Anden do doliny Jauia. — Kommissarze rewolucyynych Rządów Hiszpańskich osad, ktorzy znany traktat w Buenos-Ayres zawarli, przybyli w tymże celu do Peru. Warunki tego traktatu, iak wiadomo opiewaią, iż bez przystąpienia do niego Chili i Peru, żadnego znaczenia niemaią.

Z Montevideo piszą pod d. 5 Sierpnia, iż pomiędzy 3tysiączną osadą Portugalską pod Jenerałem Alvaro da Costa i zamykaiącem to miasto korpusem Brazyliyskiem pod Jenerałem Lecor często zachodzą potyczki; zamiarem oblegaiących zdaie się bydź miasto głodem do poddania się przymusić. Osada zrobiła niedawno wycieczkę, Brazyliyczyków odparła i bydła co mogła do miasta wprowadziła. Lord Cochrane ukończywszy rzecz w Maranham i Peru oczekiwany był z swą eskadrą na uyściu rzeki Plata codziennie, dla znaglenia od morza miasta Montevideo do poddania się Brazyliyczykom.

*Z Zante d. 15 Października.*

(Wypis z prywatnego listu.)

Wszystkie wieści o niezgodzie pomiędzy Grekami w Pelopenesie odnoszą się do intryg Teodora Negris, którego do Aten wygnano i nieiakiego Deli Jani z Koryntu, którego na kwarantannę na Hydrę wysłano. Tam ostygnie ich ambicyia i niepotrzeba większey dla nich kary. Starano się także oczyścić kray z Heterystów, którzy głosili ustawicznie zwycięztwa Turków. Głowę Bozzarisa wysłali do Stambułu, gdy on tymczasem w 3 dni po odniesionem zwycięztwie na poniesione rany pomiędzy swoiemi towarzyszami w Missolungi umarł. Grecy stałego lądu i wysp Jońskich otworzyli składkę na wystawienie mu

pomnika z Kararyyskiego marmuru i na ten cel posłano iuż do Liworneńskiego kupca 400 cekinów. Grecy odnieśli d. 1 b. m. nad Albańczykami z Skodry pod Laspi świetne zwycięztwo. Moslomani utracali w tym dniu i następnym 2000 ludzi. Strata Greków wynosiła do 200 męzczyzn i 50 kilka kobiet z kompanii, którą Etolianki utworzyły, i która w odwadze i śmiałości nie ustępuie męzczyznom. Nadto żałuią Grecy straty naylepszego swoiego dowódcy, Kapitana Harnaris Trapellas, który z bronią w ręku poległ.

Listy z Hydry pod d. m. donoszą iż Jpsariotom poszczęściło się przez palne swoie statki zniszczyć w porcie Lesbos 4 Tureckie okręty. Opanowały ieduą korwetę i spodziwały się większą zadać ieszcze klęskę flocie Tureckiey. Porta pochlebić chciała Grekom przez mianowanie pierwszym swoim tłumaczym Argiropoulo, lecz ten wybiegł równie iey się nie udał, iak zamysł ich podbicia. (Z Dzien. Sporów.)

— Dnia 24. —

W tey chwili odbieramy wiadomość, że Akrokorynt kapitulowało, i że 200 Turków, którzy bramy cytadeli Koron, których iuż bronić nie byli w stanie, zamurowali, poddali się. Skodrianie ustępować maią z pośpiechem, a Montenegryyczykowi uderzyli na wyższą Albaniią.

*Z Stambułu d. 25 Października.*

Lubo niewiemy o skutku ziazdu w Czerniowicach, wszystko iednak każe się domyślać, iż w krótce ziedzie tu Poseł Rossyyski.

Z Morei i wysp nie słyszemy tu nic iak tylko o kłótniach i niedostatku pieniędzy pomiędzy powstańcami. Zdaie się, iż nowy przeciw Morei przeznaczony Seraskier korzystał z tey okoliczności i po odniesionych nieiakich korzyściach, podstąpił z większą częścią Tureckiego woyska pod Missolungi i tę twierdzę, którą nazwać można kluczem do Morei obległ.

Kapitan Basza ciągle bawi ieszcze na Archipelagu podczas swey żeglugi do 22 Greckich okrętów częścią zatopił, częścią zniszczył. D. 16 Października znaydował się z 27 żaglami i 48 przewozowemi statkami przed Saloniką i starał się Negrepont zaopatrzyć w żywność i ammunicyią. Zdaie się iednak, iż odebrał potem rozkaz udania się do Dardanellów. Po zaszłey z Grekami potyczce miał także część swey flotty do Smirny posłać.

*Z Triestu d. 13 Listopada.*

Podług zeznania szypra przybyłego z Kalamata do Ankony okrętu i listów z Missolungi do 27 Października, miał Maurokordato, (który podług pism był zabity) powrócić z Hydry do Morei.

*Z Brunświku d. 20 Listopada.*

JO. panuiący nasz Xże powierzył dyrekcyią tuteyszego muzeum byłemu swoiemu nauczycielowi, Radcy nadwornemu Eigner, Kapitana Banse mianował swoim adjutantem, a właściciela dóbr Cramm swoim szambelanym.

DODATEK
DO Nro 99.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z Krakowa Dnia 10 Grudnia 1823 Roku we Srodę.

*Z Berlina d. 2 Grudnia.*

D. 29 Listopada w zamku Królewskiem nastąpiło wysokie zaślubienie J. Królewskiey Wysokości Królewicza Następcy tronu Pruskiego z Jey Królewską Wysokością Królewną Elzbietą Bawarską z naywiększą okazałością. Po związaniu Wysokiey Pary przez Biskupa Eylert w kaplicy przy wystrzałach z dział i po odebraniu życzeń nastąpił wielki obiad w białey sali przy pięciu stołach. N. Król wniosł zdrowie Nowożeńców, które przy wszystkich stołach powtorzonem zostało. W wieczór był wielki bal. Nazaiutrz d. 30 o godzinie w poł do 12tey nastąpił wywód, a potem śniadanie u Wysokich Nowożeńców. O godzinie 6tey był wieczór u tychże Wysokich Nowożeńców, a potem polonesowy bal w białey Sali Wczoray d. 1 Grudnia był obiad w sali rycerskiey. W wieczór opera i pantomina. Dziś iest widowisko teatralne, bal i wieczerza u J. K. Mci w zamku. D. 3go będzie obiad u Królewica Następcy tronu, wieczerza w pałacu Królewica i bezpłatna reduta. D. 4go będzie obiad u J. K. Mci w pałacu Królewskiem, potem opera Libussa przez Kreutzera i pantomina Powrót wiosny.

Podczas wiezdu Jey Królewskiey Wysokości Królewney Elzbiety nie byli nawet ubodzy zapomnianemi. w różnych instytutach przygotowane dla nich były obiady.

*Z Rzymu d. 18 Listopada.*

Wczoray J. Świątobliwość Leon XII odprawił pierwszy tayny konsystorz od wyniesienia swoiego na Stolicę S. na którem zatwierdził wielu w różnych kraiach Arcybiskupów i Biskupów. Potem wykonał zwyczayną przysięgę na Bule i Rozporządzenia Apostolskie, przy czem assystowali mu Kardynałowie Ruffo i Consalvi, iako diakonowie J. Świątobliwości.

*Z Hagi d. 24 Listopada.*

J. K. M. z podanych sobie przez 2gą izbę Stanów Jeneralnych 3 kandydatów mianował P. Willems członkiem izby rachunkowey.

Przy Ministerstwie woiennem umieszczonych będzie 3 dyrektorów, z których pierwszy trudnić się ma osobami, drugi administracyią, a trzeci materyałami artyleryi i inżenieryi. Ci dyrektorowie znosić się maią z jeneralnym kommissarzem, wszystkie proiekta do ustaw i wyroki rozważyć, nim J. K. Mci do podpisu podane zostaną.

Przybyli do Bruxelli Xże Schönberg i Xiężna Schwarzenberg.

Towarzystwo nauki natury i leczenia w Hooven przybrało na tegorocznem zgromadzeniu za korresponduiących członków Professora Richerande w Paryżu i Doktora Stierling w Hamburgu.

*Z Sztokolmu d. 18 Listopada.*

Ciągle głoszą, iż Seym zakończony zostanie w połowie przyszłego miesieca, chociaż wiele ieszcze ma spraw do ułatwienia.

Budżet podany iuż także został Stanom seymuiącem. Rocznie wydatki wynoszą do 8 mill: 121,157 talarów. Wydatki na dom Królewski podane są 738, 549, na pensyie dla urzędników kraiowych 1 mill: 813,808 a na woysko czyli obronę kraiu 4 mill: 111,356 talarów.

*Z Bukowiny d. 8 Listopada.*

Baron Pergami, znany z sprawy przeciw zmarłey Królowey Angielskiey Karolinie, bawił przez nieiaki czas w Czerniowicach, i teraz iak mówią kupił dobra w Bessarabii.

*Z Frankfortu d. 23 Listopada.*

Niema ieszcze pewności kiedy Seym związku Niemieckiego rozpocznie na nowo swoie posiedzenia. Prezes ego Baron Münch-Bellinghausen, oczekiwany tu iest wcześniey; ale nie wiadomo kiedy ziedzie.

Tayny Radca i jeneralny Dyrektor wszystkich Xcia Thurn i Taxys poczt, Baron Vrients-Berberich, powrócił tu z przedsięwziętey do Włoch podróży dla poratowania zdrowia swoiego.

Wielko-Xiążęca Badeńska rządowa Gazeta zawiera rozporządzenie pod d. 8 Listopada, iż zeznania świadkow w sprawach kryminalnych nie maią bydź na przyszłość w referuiącym stylu, ale ile możności w własnych ich wyrazach pisane.

Wielki Xże Weimarski wydał wyrok pod d. 8 Listopada, iż wszyscy poborcy w gminach lub dobrach dziedzicznych od 1go Stycznia 1824 uważanemi bydź maią iako urzędnicy kraiowi i na to wykonać na nowo przysięgę.

Niedaleko ieziora Bodeńskiego pod Isny odkryto niedawno kopalnią węgli kamiennych, co wielką dogodnością będzie dla zaprowadzić się maiącey na tem iezorze żeglugi na parowych statkach.

Jedna z Gazet Niemieckich zawiera co następuie: — „ Jak postępowanie rządu Francuzkiego względem Hiszpanii zasługuie na wszelką pochwałę, i razem ożywia nadzieię, ufność i radość sprawy narodu i ludzkości, z obawą przewiduiących przyszłość, tak nadzieia ta i ufność powiększaią się wielkiem podobieństwem, iż wszystko, co teraz Francyia czyni dla Hiszpanii, podoba się Mocarstwom sprzymierzonym. Podobieństwo to możnaby bez przesady nazwać pewnością; wszystkie bowiem postanowienia gabinetów w interesie Europy, są skutkiem narad Areopagu Europeyskiego,

który składaią Monarchowie z Radcami swemi. Postępowanie Francyi względem Hiszpanij okazuie, iż przyięli system at umiarkowania i sprawiedliwości, czego sobie Europa winszować może, bo zapewnia iey spokoyność i rokuie polepszenie towarzyskich stósunków z wzrostem pomyślności. Po urządzeniu interessów Hiszpańskich w duchu, iaki sprzymierzonemi Mocarstwami powoduie, Grecy także będą mogli spodziewać się dobroczynnego ich wpływu do Porty.,,

## OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

robione w Obserwatoryum Astronomicznem UNIWERSYTETU JAGIELLONSKIEGO, *w Miesiącu Grudniu roku 1823.*

| Dzień | Wysoko: Barometr: | | | Stan Thermometru | | | Hygrometr | Wiatr | Stan Atmosfery. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | rano | po poł: | wieczr: | rano | po poł: | wieczr: | rano pop: wie: | ran: p.p. w. | |
| 6. | 27.5 6 | 27.5,2 | 27 4,3 | † 3,4 | † 6, 2 | † 3. | 84°. 76°. 95° | O. O. O | pog. poch desz. |
| 7. | 27.4 5 | 27.8,0 | 27. 01 | † 4, 4 | † 3. | † 2. | 98. 9 . 97. | NO. N. O | poch desz. poch. |
| 8. | 23.0,0 | 27.113 | 27.1 6 | 0 | † 3. | † 1. | 92. 72. 87 | N N O N. | poch, pog. pog. |

*Dnia 9 Grudnia 1823 r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

| Korzec | 1. Zł. gr. | 2. Zł. gr. | 3. Zł. gr. | 4. Zł. gr. |
|---|---|---|---|---|
| — *Pszenicy* | 13 — | 12 15 | 12 — | 11 — |
| — *Zyta* | 7 15 | 7 — | 6 15 | 6 — |
| — *Jęczmienia* | 6 — | 5 5 | 5 — | — — |
| — *Owsa* | 3 18 | 3 12 | 3 6 | — — |
| — *Jagieł* | 18 — | 17 — | 16 — | — — |
| — *Grochu* | 7 15 | 7 — | 6 15 | — — |
| — *Rzepaku* | 19 — | 18 — | 17 — | 1 — |

*W Gdańsku dnia 28 Listopada.*

Łaszt 3 Korcy wynoszący.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Pszenicy | od | Złp. | 160 | do | 210 |
| Zyta | — | — | 100 | — | 110. |
| Jęczmienia | — | — | 80 | — | 86 |
| Owsa | — | — | 60 | — | 66 |
| Grochu | — | — | 110 | — | 120. |

### Bieg Pieniedzy

*W Krakowie d. 9 Grudnia*

| | | |
|---|---|---|
| Czer: Zł: Holl: monetą Courant Złp. | 20 gr. | 15 |
| detto Cesarski . . . . | — 20 — | 3 |
| Fryd. Pruskie . . . . . . | — 35 | — — |
| Louidor . . . . . . . . | — 38 | — — |
| zoto frankówki . . . . | — 33 | — — |
| Szeiny Wiedeńskie za 100 . | — 224 | — — |
| Złoty ryński Szeinami | — 1 | — 28 |

### LOTERYIA KRAIOWA.

W 63 Ciągnieniu d. 10 Grudnia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

40. 78 5 46. 83.

Przyszłe 64 Ciągnienie dnia 17 Grudnia r. b. przypada.

### TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek d. 11 dana będzie Komedya w 4 aktach z Niemieckiego P. Szredera, pod nazwiskiem: *Ciche Wody Brzegi Rwą.*

W Niedzielę zaś dnia 14 daną będzie nowa Opera w 1 akcie sławnego Kompozytora Fioravanti, pod nazwiskiem: *Il Tutore burlato* (*Opiekón oszukany.*) Którą poprzedzi Komedyia w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Gwałtu gore!*

# DONIESIENIA.

Pani Heleny z Sierakowskich Płockiey, która nie iakiś czas w Radomiu się bawiła, szukaią Sądy Królewskie Prüskie w Heilsbergu w Prussach wschodnich, aby Maiątek, który dla niey w sądowym Depozycie się znayduie, odbierała. Wspomniona Helena z Sierakowskich Płocka, lub iey Sukcessorowie, wezwaną zatym ninieyszym zostaie, aby się w ciągu Miesięcy dwóch do Justic Kommissarza Schmidta w Heilsbergu w Prusach wschodnich, iako sądownie ustanowionego Kuratora, odezwała, o mieyscu mieszkania swego wiadomość dała i oraz się Wylegitymówała.

Dań w Heilsbergu w Prusach wschodnich dnia 16 Listopada 1823 r.

(Dalszą wiadomość o tey okoliczności udzieli Kr. Pruskiey w Krakowie Poczty Dyrektor Dollega.)

Dla zasięgnienia wiadomości o szadku po ś. p. JW. Biskupie Szembeku zechcą się WW.

Jan Kanty Szembek.
Józef Sendzimir i
Wincenty Sendzimir zgłosić do podpisanego

*Piotra Steinkeller.*

W Kantorze Lotteryi podpisanego w ulicy Szpitalney, w domu Królewsko-Pruskiego Pocztamtu pod Nr. 608, iako też u iego tuteyszych Subkollektorów dostać każdego czasu można:

Losów do pierwszey Klassy Królewsko-Pruskiey 49 Klassyczney Lotteryi, która będzie d. 8 Stycznia r. p. ciągniona, tudzież Losów do Królewsko-Pruskiey 60tey małey Lotteryi, która się kończy na iednem ciągnieniu. — W Krakowie d. 9. Grudnia 1823 r.

*Heinze*, Sekretarz Królewsko-Pruskiego Pocztamtu i Kollektor Lotteryi.

Podpisany uwiadamia Prześwietną Publiczność, iż w niebytności swey powierzał swych interesów bratu swemu Stanisławowi Skrzyńskiemu, aże teraz ułatwiwszy się z swych zatrudnień, sam zarządzać będzie swoiemi interessami, przeto od wszelkich czynności uwalnia brata swoiego Stanisława, i czynionych nadal przez niego interessów nieprzyymuie.

*Kazimierz Skrzyński.*

Karol Prokop Kaliga, przez C. K. Uniwersytet Wiedeński approbowany Chirurg i Dentysta, dawszy iuż w wielu znakomitych domach Polskich, między innemi: JJOO. Xiążąt Henryka i Fryderyka Lubomierskich, Ludwika Jabłonowskiego, JJWW. Hrabiów Alfreda i Arthura Potockich i t. p. dowody swey nauki i doświadczenia, iakie przykładaiąc się szczególniey do tey gałęzi sztuki lekarskiey w pierwszych stolicach Państw Europeyskich: Wiedniu, Paryżu i Berlinie nabył, pochlebia sobie, że ofiarowane przez niego w czasie kilkunastodniowego pobytu szanowney Publiczności Wolnego Miasta Krakowa usługi tym chętniey przyięte zostaną im śmieley on za sposoby do przyniesienia ulgi w tak dotkliwych i nieznośnych cierpieniach jakiem iest ból zębów, przez niego używane zaręcza.

Podeymuie się wyżey rzeczony zęby nadpsute wyczyszczeniem onych od dalszego zepsucia zachować, osłabione w dziąsłach środkami nieszkodliwemi wzmocnić, wszelkim bolom zębów uszkodzonych łatwo i skutecznie zaradzić, brak naturalnych tak kształtnem i dokładnem wprawieniem sztucznych nagrodzić, że nikt tychże od naturalnych rozróżnić niepotrafi, a które nie iak dotąd zwykle nitkami iedwabnemi sprawuiącemi zawsze odór nieprzyiemny przytwierdza, ale sposobem zupełnie nowym, trwalszym, nienpsuiącym dziąseł i nieszkodzącym zębom pozostałym.

Mieszka wyżey wyrażony w ulicy S. Jana pod Nrem 485 w domu Xięcia Kazimierza Czartoryskiego; znaleść go tam zawsze można od godziny 11 z rana do 4giey po południu, w którym to czasie woyskowym i ubogim tuteyszego miasta pomoc swą bezpłatnie ofiarnie. Do osób zaś wyższego stanu, gdy tego zażądaią na każde wezwanie gotów będzie do ich własnego udać się domu.